

Nr 215.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående exploatering av Johanneshov och Kvarnängen m. fl. markområden i Stockholm m. m.

(4:e avd.)

I en den 5 maj 1939 dagteknad proposition, nr 304, har Kungl. Maj:t under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet öfver kommunikationsärenden för samma dag föreslagit riksdagen *dels* godkänna vid statsrådsprotokollet fogat avtal mellan djurgårdskommissionen och Stockholms stads förhandlingsdelegerade, *dels* besluta, att de i avtalet avsedda, kronan efter avtalets godkännande tillhöriga markområdena skola genom djurgårdskommissionens försorg exploateras i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet anförts, *dels ock* besluta, att kostnaderna för ifrågavarande exploateringsverksamhet skola bestridas på sätt i statsrådsprotokollet förordats och att inflytande försäljningsmedel skola tills vidare redovisas på sätt av departementschefen angivits.

De nu ifrågavarande, staten tillhöriga lägenheterna Johanneshov och Kvarnängen, som omfatta en areal av omkring 482,000 kvadratmeter, exproprierades enligt beslut år 1858 för att användas för försvarsväsendets räkning. Å områdena påbörjades också uppförande av vissa försvarsverk, men arbetena avstannade efter kort tid utan att fullbordas, varefter områdena icke disponerats för något militärt ändamål. Enligt beslut av Kungl. Maj:t hava lägenheterna därefter från och med den 1 juli 1930 avskilts från lantförsvaret och tills vidare överlämnats till förvaltning av djurgårdskommissionen. Sedan visst område av de ifrågavarande lägenheterna upplåtits till Stockholms stad, har å detta område numera anlagts en idrottsplats.

Under erinran härom har *departementschefen* vidare anfört följande.

Stadsplaneläggningen av lägenheterna har dragit ut på tiden huvudsakligen med hänsyn till att stadsplanens utformning sammanhängt med spörsmålen om förortsbanornas och de övriga huvudtrafikledernas sträckning genom områdena. Sedan avgöranden från Stockholms stads sida beträffande dessa frågor träffats, hava mellan djurgårdskommissionen och Stockholms stads förhandlingsdelegerade förts förhandlingar, vilka numera resulterat i det föreliggande avtalet. Med detsamma avses att åvägbringa stadsplan för lägenheterna samt att lösa vissa mark- och ersättningsfrågor. I sistnämnda hänseende innebär avtalet i huvudsak, att — förutom att staten till staden utan avräkning eller ersättning överläter den till idrottsanläggningen och de gamla försvarsverken för närvarande disponerade marken ävensom visst skyddsområde emot redan befintliga industriområden invid kronans mark, sammanlagt uppgående till omkring 50,000 kvadratmeter — vissa markbyten äga rum mellan parterna. Härmed åsyftas att inom statens nuvarande område tillförsäkra staden markreservationer för stadens förortsbanor

och övriga trafikleder ävensom mark för idrottsanläggningens utvidgning och därmed sammanhängande ändamål. I stället för den mark, som sålunda skall avstås mot vederlag, erhåller staten mark, som ligger i anslutning till annan kronans nu ifrågavarande mark och vars värde ur exploateringsynpunkt motsvarar värdet av den avstådda marken. Då jag för min del funnit avtalet, som i jämförliga delar i allt väsentligt utformats i anslutning till bestämmelserna i det av statsmakterna år 1937 godkända avtalet rörande Mariebergs- och Konradsbergsområdena, vara av beskaffenhet att kunna godtagas och då detsamma är bindande under förutsättning, bland annat, att det godkännes före den 1 oktober 1939, tillstyrker jag, att avtalet förelägges innevarande års riksdag. Med hänsyn till de anmärkningar, som framställts mot stadsplaneförslagen, synes hinder icke böra möta för Kungl. Maj:t att godkänna avtalet, även om stadsplaneförslagen icke skulle kunna av Kungl. Maj:t godkännas i helt oförändrat skick.

Utskottet.

Ifrågavarande område är beläget vid Skanstullsbron över Årstaleden och genomdrages av den stora huvudfartsförbindelsen från stadens inre ut mot Enskede. Av olika skäl och ej minst med hänsyn till den brist på tomter, som förefinnes i huvudstaden, är det önskvärt, att området kan inom den närmaste tiden nyttiggöras för bostadsändamål.

Mot den uppgjorda stadsplanen — upptagande dels 3-vånings smalhus, dels ock 7—8 våningars punkthus — synes ej erinran vara att framställa, i all synnerhet om hänsyn tages till markens belägenhet alldeles inpå stadens innerområden.

Såsom departementschefen framhållit är det nu med Stockholms stad preliminärt träffade avtalet — vilket av stadsfullmäktige numera godkänts — i allt väsentligt utformat efter samma principer som tidigare, och utskottet anser sig — i likhet med departementschefen — kunna tillstyrka, att detsamma även från statens sida godtages.

Med tillstyrkande av propositionen hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna vid statsrådsprotokollet den 5 maj 1939 fogat avtal mellan djurgårdskommissionen och Stockholms stads förhandlingsdelegerade;

b) besluta, att de i avtalet avsedda, kronan efter avtalets godkännande tillhöriga markområdena skola genom djurgårdskommissionens försorg exploateras i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet anförts;

c) besluta, att kostnaderna för ifrågavarande exploateringsverksamhet skola bestridas på sätt i statsrådsprotokollet förordats och att inflytande försäljningsmedel skola tills vidare redovisas på sätt av departementschefen angivits.

Stockholm den 26 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gränebo*, *Johansson* i Fredrikslund, *Oscar Olsson*, *Nilsson* i Landeryd, *Bergström*, *Gustafsson* i Benestad, *Pauli*, *Ström* i Lidköping, *Lindström*, *Bäcklund*, *Bergman* och *Domö*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Danielsson*, *Persson* i Falla, *Jonsson* i Eskilstuna, *Ward*, *Weijne*, *Andersson* i Södergård, *Andersson* i Malmö och *Hansson* i Rubbestad.